

Moder Teresas Nobeltal, 11 december 1979

Det är 38 år sedan Moder Teresa fick ta emot Nobels fredspris, men hennes Nobeltal är fortfarande lika aktuellt. I sitt tal - som väckte stor uppmärksamhet pga. dess rättframhet - talar Moder Teresa bl.a. om abort som det största hotet mot fred i dag. Hon berättar om sin intensiva önskan om att världen ska bidra till att varje barn - fött eller ofött - ska få bli ett önskat barn.

Talet, som översatts till svenska av Respekt, innehåller även en mängd berättelser från Moder Teresas vardag och vittnesmål om några av de starka tecken på kärlek och respekt för medmänniskor som hon mött bland de allra fattigaste.

Eftersom vi har samlats här i dag för att tacka Gud för Nobels fredspris, tycker jag att det skulle vara vackert om vi tillsammans ber S:t Franciskus bön som alltid överraskar mig mycket; vi ber denna bön varje dag efter kommunionen, eftersom den passar så bra på var och en av oss. Jag undrar alltid över att S:t Franciskus för 400-500 år sedan skrev denna bön, att de hade samma svårigheter då som vi har i dag när vi säger denna bön som även passar oss väldigt bra. Jag tror att några av er redan har den, så vi kan be den tillsammans:

Herre, gör mig till ett redskap för Din fred.

*Hjälp mig att bringa kärlek, där hatet gror,
tro där tvivlet råder,
hopp där förtvivlan härskar.*

*Hjälp mig att skänka förlåtelse,
där oförrätt begåtts,
att skapa endräkt, där oenighet söndrar.
att sprida ljus, där mörkret ruvar,
att bringa glädje, där sorgen bor.*

*Mästare, hjälp mig att söka
inte så mycket att bli tröstad som att trösta,
inte så mycket att bli förstådd som att förstå,
inte så mycket att bli älskad som att älska.*

*Ty det är genom att ge som vi får ta emot,
genom att förlåta som vi får förlåtelse,
genom att mista vårt liv som vi vinner det.
Det är genom döden som vi uppstår
till det eviga livet.*

Låt oss tacka Gud för den möjlighet vi har tillsammans i dag, för denna fredens gåva som påminner oss om att vi är skapade att leva den freden, och att Jesus blev människa för att sprida det glada budskapet till de fattiga. Han, som är Gud, blev människa i allt utom synden,

and han predikade klart och tydligt att han hade kommit för att ge det glada budskapet. Budskapet betydde fred för alla med god vilja och det är något vi alla strävar efter – fred i vårt hjärta – och Gud älskade världen så mycket att han gav den sin ende son – för det var en gåva. Det är som att säga att det gjorde ont i Gud att ge, för han älskade världen så mycket att han gav sin son, och han gav honom till jungfru Maria, och vad gjorde hon med honom?

Så fort han kom in i hennes liv, gick hon med det samma, så fort hon kunde, för att sprida den goda nyheten, och när hon kom in i sin kusins hus, spratt barnet – hennes kusin Elisabets ofödda barn – till av glädje. Han var ett litet ofött barn, den första fredsbudbäraren. Han kände igen fredens prins, han förstod att Kristus hade kommit med det glada budskapet till dig och mig. Och som om det inte var tillräckligt – att det inte var tillräckligt att bli människa – dog han på korset för att visa den kärleken. Han dog för dig och för mig och för honom med spetälska och för honom som dör av svält och för den nakne människan som ligger på gatan inte bara i Calcutta utan även i Afrika, New York, London och Oslo, och insisterade på att vi skall älska varandra såsom han älskar var och en av oss. Och vi läser det i Bibeln klart och tydligt – älska mig såsom jag har älskat er – så som jag har älskat er – så som Fadern har älskat mig så älskar jag er – och ju mer Fadern älskade honom, han gav honom till oss, och hur mycket vi än älskar varandra, så måste vi också ge varandra tills det gör ont. Det räcker inte med att säga: jag älskar Gud, men jag älskar inte min näste. Den helige Johannes säger att man är lögnare om man säger att man älskar Gud men inte älskar sin näste. Hur kan man älska Gud som man inte ser, om man inte älskar sin näste som man kan se, som man kan röra vid och som man lever tillsammans med. Så det är väldigt viktigt för oss att förstå att kärlek, för att vara äkta, måste göra ont. Det gjorde Jesus ont att älska oss, det gjorde honom ont. Och för att säkra sig om att vi kommer ihåg denna enorma kärlek gjorde han sig själv till livets bröd för att mätta vår hunger för hans kärlek. Vår Gudshunger, eftersom vi har blivit skapta för den kärleken. Vi har blivit skapade till hans avbild. Vi har blivit skapade för att älska och älskas, och sedan blev han människa för att göra det möjligt för oss att älska så som han älskade oss. Han gör sig själv till den hungrige – den nakne – den hemlöse – den sjuke – den fängslade – den ensamme – den oönskade – och han säger: ni gjorde det för mig. Det är våra fattiga som hungrar efter vår kärlek. Det är den hungern du och jag måste hitta, den kanske finns i vårt eget hem.

Jag glömmar aldrig när jag hade möjlighet att hälsa på ett äldreboende med en massa föräldrar till söner och döttrar, som bara hade satt dem på en institution och kanske glömt. Jag hälsade på, och såg att de hade allt på hemmet, vackra saker, men alla tittade mot dörren. Och jag såg inte en enda en med ett leende på läpparna. Och jag vände mig till sjuksköterskan och frågade: Hur kommer det sig? Hur kommer det sig att de äldre har allt här, varför tittar de mot dörren, varför ler de inte? Jag är så van att se våra människor le, till och med de döende ler, och sjuksköterskan sade: I stort sett varje dag väntar de och hoppas, de hoppas att en son eller dotter ska komma på besök. De är sårade eftersom de är bortglömda, och nu förstår ni – det är här kärleken kommer in i spelet. Fattigdomen kommer rakt in i vårt eget hem, även när vi inte älskar. Kanske finns det någon som känner sig ensam i vår egen familj, någon som känner sig sjuk, orolig eller bekymrad, och det här är svåra dagar för alla. Finns vi där, finns vi där för att ta emot, är mamman där för att ta emot barnet?

Jag var förvånad över att se hur många unga flickor och pojkar har kapitulerat inför droger här i Västeuropa, och jag försökte komma på orsaken – hur kommer det sig – och svaret var: eftersom det inte finns någon i familjen som tar emot dem. Pappor och mammor har så mycket att göra att de inte har tid. Unga föräldrar är frånvarande och barnet går tillbaka till gatan och blandas in i något. Vi talar här om fred. Det är detta som bryter freden, men jag känner att den mäktigaste fredsförstörande kraften i dag är abort, eftersom det är ett direkt krig, ett direkt dödande som görs av mamman själv. Och vi läser i Bibeln, för Gud säger det väldigt tydligt: Även om en mamma kan glömma sitt barn – och jag kommer inte att glömma er – har jag frammejslat dig i min handflata. Vi har blivit frammejslade i Hans handflata, så nära Honom har det ofödda barnet blivit utformat i Guds hand. Och det som slår mig mest, är början av den meningen, att även om en mamma skulle kunna glömma – det är omöjligt, men även om hon skulle kunna glömma – så glömmet jag inte dig. Och i dag är det största sättet – det största sättet att förstöra fred är abort. Och vi som står här – våra föräldrar ville ha oss. Vi skulle inte vara här om våra föräldrar hade gjort det mot oss. Våra barn vill vi ha och vi älskar dem, men vad händer med de miljoner andra? Många människor är väldigt, väldigt bekymrade över barnen i Indien, över barnen i Afrika där många dör, kanske av näringsbrist, hunger osv, men miljontals dör med avsikt pga. att mamman väljer det. Och det är detta som är det största hotet mot fred i dag. För om en mamma kan döda sitt eget barn – det som kvarstår är att jag dödar dig och du dödar mig – det finns ingen skillnad. Och detta vädjar jag om i Indien, jag vädjar om det överallt: låt oss ta tillbaka barnet, och i år är det barnets år: vad har vi gjort för barnet? I början av detta år talade jag överallt och sade: låt oss göra detta år till det år när vi gör vartenda barn, fött och ofött, önskat. Och i dag är det mot slutet av året, har vi verkligen gjort barnen önskade? Jag skall berätta något skrämmande: vi slåss mot abort genom adoption, vi har räddat tusentals liv, vi har gett information till alla kliniker, till sjukhusen, polisen – snälla, förstör inte barnet, vi tar det i stället. Så varje timme på dagen och på natten är det alltid någon, vi har ganska många ogifta mammor – säg till dem kom, vi tar hand om dig, vi tar barnet ifrån dig, och vi hittar ett hem till barnet. Och vi har oerhört stor efterfrågan från familjer som inte har egna barn, det är Guds välsignelse för oss. Och vi gör också något annat som är väldigt vackert: vi berättar för våra tiggare, våra leprasjuka, våra människor i slummen och dem som bor på gatan om naturlig familjeplanering.

Och bara i Calcutta på sex år – det här är bara i Calcutta – har vi haft 61 273 färre barn från familjer som annars skulle ha fått barn, eftersom de använder denna naturliga form för barnbegränsning, för självkontroll, av kärlek till varandra. Vi lär dem läsa av en termometer, vilket är väldigt enkelt, och våra fattiga förstår. Och vet ni vad de har sagt till mig? Vår familj är frisk, vår familj är förenad, och vi kan få barn när vi vill. Så det verkar klart – dem på gatan, tiggarna – och jag tänker att om våra människor kan göra så, hur mycket mer kan inte ni och alla andra lära er om de metoder som inte leder till att man förstör det liv som Gud har skapat i oss.

De fattiga är fantastiska människor. De kan lära oss så mycket vackert. Häromdagen kom en av dem för att tacka och sade: ni som har lovat kyskhet är de bästa på att lära ut naturlig familjeplanering. För det handlar inte om något annat än självkontroll av kärlek till varandra. Och jag tycker det är en väldigt vacker mening. Och det här är människor som kanske inte har något att äta, och kanske inte har någonstans att bo, men de är fantastiska människor. De är väldigt underbara människor. En kväll gick vi ut och hämtade fyra människor från

gatan. En av dem var i ett fruktansvärt tillstånd, och jag sade till systrarna: ta ni hand om de andra tre, jag tar denna, som ser värre ut. Så jag gjorde för henne allt vad min kärlek kan göra. Jag lade henne i en säng, och det var ett sådant vackert leende på hennes ansikte. Hon tog min hand och sade endast ett ord: tack – och så dog hon.

Jag kunde inte låta bli att rannsaka mitt samvete framför henne, och jag frågade vad jag skulle ha sagt om jag hade varit i hennes ställe. Och mitt svar var väldigt enkelt. Jag skulle ha försökt att dra lite uppmärksamhet till mig själv, jag skulle ha sagt att jag är hungrig, att jag håller på att dö, jag fryser, jag har ont, eller något liknande, men hon gav mig mycket mer – hon gav mig sin tacksamma kärlek. Och hon dog med ett leende. Och den mannen vi samlade upp från rännstenarna, halvt maskäten, vi tog med honom till hemmet. Jag har levt som ett djur på gatan, men jag kommer att dö som en ängel, älskad och omvårdad. Och det var underbart att se den mannens storhet och att han kunde tala så, som kunde dö på det sättet utan att skylla på någon, utan att förbanna någon, utan att jämföra med något. Som en ängel – det är storheten hos vårt folk. Och det är därför vi tror vad Jesus sade: jag var hungrig – jag var naken – jag var hemlös – jag var oönskad, oälskad, inte omhändertagen – och du hjälpte mig.

Jag menar att vi inte är riktiga socialarbetare. Vi kanske utför socialt arbete, men vi är i själva verket kontemplativa mitt i världen. För vi rör vid Kristi kropp 24 timmar i dygnet. Vi tillbringar 24 timmar varje dygn i hans närvaro, och det gör även du och jag. Ni försöker också föra denna gudsnärvaro till er familj, för den familj som ber tillsammans knyts också samman. Och jag tror att vi i vår familj inte behöver bomber och gevär, att förstöra för att bringa fred – utan bara vara tillsammans, älska varandra, komma med den freden, den glädjen, alla närvarandes styrka. Och vi kommer att kunna vinna över allt det onda som finns i världen.

Det finns så mycket lidande, så mycket hat, så mycket elände, och vi med vår bön och vårt offer börjar i hemmet. Kärlek börjar i hemmet, och det är inte hur mycket vi gör, utan hur mycket kärlek vi lägger i det vi gör. Det är till Gud den allsmäktige – hur mycket vi gör spelar ingen roll, eftersom han är gränslös, utan hur mycket kärlek vi lägger i våra gärningar. Hur mycket vi gör för Honom i den vi tjänar.

För en tid sedan i Calcutta hade vi väldigt svårt att få socker, och jag vet inte hur det spreds till barnen, och en liten fyraårig pojke, en hindu, gick hem och sade till sina föräldrar: jag kommer inte att äta socker i tre dagar, jag vill ge mitt socker till moder Teresa till hennes barn. Efter tre dagar tog hans mamma och pappa med honom till vårt hem. Jag hade aldrig träffat dem förut, och den lille pojken kunde nästan inte uttala mitt namn, men han visste precis varför han hade kommit. Han visste att han ville dela sin kärlek.

Och det är därför jag fått så mycket kärlek från er. Sedan jag kom hit har jag blivit omringad av kärlek och med verklig, verklig förstående kärlek. Det känns som om alla i Indien och alla i Afrika betyder något särskilt för er. Och jag känner mig väldigt hemma, sade jag till en av mina systrar i dag. I klostret med systrarna känner jag mig som om jag är i Calcutta med mina egna systrar. Så helt och fullt hemma, precis här.

Så här står jag och talar med er – jag vill att ni hittar de fattiga här, i ert eget hem först. Och börja älska där. Var den goda nyheten för era egna. Och ta reda på saker om era grannar –

vet ni vem de är? Jag hade en enastående upplevelse med en hinduisk familj som hade åtta barn. En man kom till vårt hem och sade: moder Teresa, det finns en familj med åtta barn, de har inte ätit på länge – gör något. Så jag tog lite ris och gick dit med det samma. Och jag såg barnen – deras ögon var blanka av hunger – jag vet inte om ni någonsin har sett hunger. Men jag har sett det väldigt ofta. Och hon tog riset, delade riset och sedan gick hon ut. När hon kom tillbaka frågade jag henne – vart gick du, vad gjorde du? Och hon gav mig ett väldigt enkelt svar: de är också hungriga. Det som slog mig mest var att hon visste – vem de är, en muslimsk familj – och hon visste. Jag tog inte med mig mer ris den kvällen för jag ville att de skulle få njuta av glädjen av att dela med sig. Men här var dessa barn, som utstrålade lycka, som delade glädjen med sin mamma eftersom hon hade kärlek att ge. Och det är här kärlek börjar – hemma. Och jag vill ha er – och jag är väldigt tacksam för vad jag har fått ta emot. Det har varit en fantastisk upplevelse, och jag kommer att åka tillbaka till Indien – jag kommer tillbaka nästa vecka, d. 15:e hoppas jag – och jag kommer att kunna ta med er kärlek.

Och jag vet mycket väl att ni inte har gett från ert överflöd, utan ni har gett tills det gjort ont. Det gjorde de små barnen i dag – jag var så förvånad – det finns så mycket glädje riktat mot barnen som är hungriga. Att barnen som dem behöver kärlek och omvårdnad och ömhet, som de får så mycket av från sina föräldrar. Så låt oss tacka Gud att vi har haft denna möjlighet att lära känna varandra, och att denna kunskap om varandra har fört oss nära varandra. Och vi kommer att kunna hjälpa barnen inte bara i Indien och Afrika, utan vi kommer att kunna hjälpa barnen i hela världen, eftersom våra systrar finns i hela världen. Och med detta pris som jag har tagit emot som ett fredspris, kommer jag att försöka skapa ett hem för många människor som inte har något hem. För jag tror att kärlek börjar hemma, och om vi kan skapa ett hem för de fattiga – så tror jag att mer och mer kärlek kommer att spridas. Och vi kommer genom denna förstående kärlek att kunna sprida fred, kunna vara den goda nyheten för de fattiga. De fattiga i vår egen familj först, i vårt land och i världen.

För att kunna göra detta är våra systrars liv invävt i bön. De måste vara invävdade med Kristus för att kunna förstå och kunna dela med sig. Eftersom det i dag finns så mycket lidande – och jag känner att Kristi lidande genomlevs igen – kan vi dela detta lidande, dela folkets lidande, i hela världen, inte bara i fattiga länder. Men fattigdomen i Väst är så mycket svårare att få bort. När jag plockar upp en människa från gatan, hungrig, så ger jag honom en tallrik ris, en bit bröd, jag har gjort honom nöjd. Jag har fått bort hungern. Men en människa som är utestängd, som känner sig oönskad, oälskad, rädd, den människa som har blivit utkastad från samhället – den fattigdomen gör så ont och är så stor, och det tycker jag är väldigt svårt. Våra systrar arbetar bland den sortens människor i Väst. Så ni måste be för oss att vi kan vara den goda nyheten, men vi kan inte göra det utan er, ni måste göra det här i ert eget land. Ni måste lära känna de fattiga, kanske våra människor här har materiella ting, allt, men tänk om vi alla tittar in i våra egna hem, hur svårt vi tycker det är ibland att le mot varandra, och att leendet är kärlekens början.

Så låt oss alltid möta varandra med ett leende, för leendet är kärlekens början, och när vi börjar älska varandra vill vi naturligtvis göra något. Så ni får be för våra systrar och för mig och för våra bröder och för våra medarbetare runtom i världen. Att vi får förbli trogna Guds gåva, älska Honom och tjäna Honom i de fattiga tillsammans med er. Det vi har gjort hade vi

inte kunnat göra om inte ni hade delat med er av era böner, era gåvor, detta ständiga givande. Men jag vill inte att ni ger mig av ert överflöd, jag vill att ni ger mig tills det gör ont.

Häromdagen fick jag 15 dollar från en man som hade legat på rygg i 20 år, och det enda han kan röra på är höger hand. Och det enda sällskapet han har är rökning. Och han sade till mig: jag kommer inte att röka på en vecka, och så skickar jag dig pengar. Det måste ha varit ett fruktansvärt offer för honom, men se hur vackert, hur han delade med sig, och med de pengarna köpte jag bröd och gav till dem som är hungriga med glädje på båda sidor, han gav och de fattiga tog emot. Det här är något du och jag – en gåva från Gud till oss att kunna dela vår kärlek med andra. Och låt det vara som det var för Jesus. Låt oss älska varandra som han älskade oss. Låt oss älska honom med odelad kärlek. Och glädjen över att älska honom och varandra – låt oss ge nu – nu när julen är nära. Låt oss behålla glädjen över att älska Gud i våra hjärtan. Och dela den glädjen med alla vi kommer i kontakt med. Och den strålande glädjen är verklig, för vi har ingen anledning att inte vara glada för att vi inte har Jesus med oss. Kristus i våra hjärtan, Kristus i de fattiga vi möter, Kristus i det leendet vi ger och tar emot. Låt oss betona det: Att inget barn är oönskat, och att vi möter varandra med ett leende, speciellt när det är svårt att le.

Jag kommer aldrig att glömma för ett tag sedan när runt 14 professorer kom från olika universitet i USA. De kom till Calcutta till vårt hus. Så talade vi om att de hade besökt hemmet för de döende. Vi har ett hem för döende i Calcutta, dit vi har tagit över 36 000 människor bara från Calcuttas gator, och av det stora antalet har 18 000 dött en vacker död. De har helt enkelt farit hem till Gud; så de kom till vårt hus och vi talade om kärlek, medlidande, och då frågade en av dem: Moder, berätta något som vi kan komma ihåg, och jag sade till dem: le till varandra, ge er tid till varandra i familjen. Le mot varandra. Och då frågade en av de andra: är ni gift, och jag svarade ja, och ibland är det väldigt svårt att le till Jesus för han kan vara väldigt krävande ibland. Detta är verkligen sant, och det är här kärlek kommer in i det hela – när det är krävande, och ändå kan vi ge det till Honom med glädje. Just som jag har sagt i dag, så har jag sagt att om jag inte kommer till himlen för något annat, så kommer jag till himlen för all publicitet, eftersom det har renat mig och offrat mig och verkligen gjort mig redo att komma till himlen. Jag tror det här är viktigt, att vi måste leva vårt liv vackert, vi har Jesus med oss och han älskar oss. Om vi bara skulle kunna komma ihåg att Gud älskar mig, och jag har möjligheten att älska andra som han älskar mig, inte i det stora utan i det lilla med stor kärlek, då blir Norge ett tillhåll för kärlek. Och så vackert det blir att ett centrum för fred har givits härifrån. Att glädjen över det ofödda barnets liv kommer härifrån. Om ni blir ett strålande ljus för fred i världen, då är nobelpriset verkligen det norska folkets gåva. Gud välsigne er!

Copyright © The Nobel Foundation 1979